

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ СО НАСЛОВ „ПРАКТИКУМ ПО ФИНАНСОВО ПРАВО“ ОД АВТОРИТЕ Д-Р ЛЈУПЧО БЛАЖЕВСКИ И М-Р КРИСТИНА МИШЕВА, ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, како и Одлуката бр.1602-277/3 од 110. редовна седница на Наставно-научниот совет на Правен факултет, одржана на 11.12.2014 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- вонреден проф. д-р Марко Андонов, декан на Факултетот за правни науки при Универзитетот Американ колеџ – Скопје;
- вонреден проф. д-р Војо Беловски, Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип,

за изготвување на извештај/рецензија на приложениот ракопис (практикум) со наслов **„ПРАКТИКУМ ПО ФИНАНСОВО ПРАВО“** од авторите д-р Лјупчо Блажевски и м-р Кристина Мишева, наменета за студентите на прв циклус студии на Правен факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Правниот факултет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот

Ракописот со наслов „ПРАКТИКУМ ПО ФИНАНСОВО ПРАВО“ од авторите д-р Лјупчо Блажевски и м-р Кристина Мишева претставува заокружена целина концептирана согласно со актуелната Наставна програма по предметот Финансово право, наменет за студентите на прв циклус а студии на Правниот факултет. Предметот Финансово право се изучува како задолжителен предмет на Правниот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, со неделен фонд на часови (3+2+2), на студиските програми: Правни студии - Штип на насоките: Финансово право, Административно право и Граѓанско право (V семестар), Правни студии - Струмица на насоките: Финансово право, Административно право и Граѓанско право (V семестар), Правосудна насока – Штип (V семестар), Правосудна насока (VI семестар), Јавна администрација на насоките: Јавна администрација и модул Финансово право (VI семестар) со неделен фонд на часови (2+1+1). Содржината на практикумот е компатибилна и соодветна за студиските програми за кои е наменета и во целост ги задоволува потребите на студентите да ги добијат потребните знаења.

Податоци за обемот на ракописот

Проблематиката што е предмет на обработка во практикумот е претставена во текст од вкупно 92 страници. Практикумот содржи информации, податоци, табели и упатувања кои треба да помогнат во доближување и поедноставно претставување и совладување на материјата до студентите. Трудот е пишуван во А4 формат, со нормален проред, употребен е фонт Ariel, големина на фонтот 12. Обемот на практикумот и неговата содржина ги задоволува критериумите според бројот на часовите и обемот на материјата што се изучува, како и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Податоци за постоење на ист или сличен наслов

Рецензентите имаат сознание дека не постојат практикуми со ист или сличен наслов „Практикум по Финансово право“, кои ја покриваат наставната материја од областа на финансовото право.

Во целина, практикумот на д-р Љупчо Блажевски и м-р Кристина Мишева третира мошне атрактивна проблематика која преку актуелната нормативна рамка ги воведува студентите во практичните аспекти на финансното право. Преку содржината опфатена во практикумот, студентите треба да се стекнат со емпириска и детална претстава за поимот, природата и карактерот на финансиите, видовите финансии, поимот и развојот на финансиската дејност на државата, правните основи за остварувањето на финансиската дејност на државата, за настанувањето, постоењето и престанувањето на финансиско-правните односи, финансиско-правната норма и финансното право воопшто. Сметаме дека материјалот обработен во практикумот се одликува со голема практична значајност, што ќе биде од исклучителна важност за студентите.

Во однос на начинот на организирање на материјалот во практикумот, може да се констатира дека авторите добро ја структурирале содржината и практичната примена на материјалот. Ова е направено во согласност со однапред дефинирираниот предмет на истражување. Сите концептуални делови на трудот се правилно и логички подредени, детално структурирани и методично презентирани. Техничката обработка е солидна и на високо ниво, со соодветна компјутерска обработка.

Краток опис на содржината

Содржински скриптата со наслов „Практикум по Финансово право“ од авторите д-р Љупчо Блажевски и м-р Кристина Мишева е систематизирана и презентирана во 6 (шест) глави, со по две вежби.

Во првата глава авторите преку различните критериуми за поделба на финансиите ги елаборираат различните класификации, давајќи акцент на поделбата на финансиите на јавни и приватни.

Авторите во вториот дел од ракописот овозможуваат да се осознае развојот на финансното право и финансното право како позитивното право во составот на секој модерен општествен систем.

Третиот дел е посветен на финансиско-правната норма. Имено, се даваат карактеристиките кои финансиско-правната норма ја разликуваат од останатите правни норми. Кои елементите се потребни за да едно правило стане финансиско-правна норма. Во зависност од субјектите, објектите, времето, начинот на дејствување и обемот финансиско-правните норми можат да се класифицираат, поделат и различно определат.

Во четвртата глава именувана како Финансиско-правен однос авторите ги разграничиле финансиско-правните односи од другите финансиски односи, што е мошне важно. Студентите ќе можат да го диференцираат финансиско-правниот однос од останатите правни односи, како настанува, се менува и престанува еден финансиско-правен однос.

Во петтата глава се дава акцент на субјектите во финансиско-правниот однос и на учесниците во овој вид на правен однос. Како активниот, а како пасивниот субјект стекнува правна и деловна способност во финансиско-правниот однос и кои се нивните права и обврски кои произлегуваат од воспоставениот однос. Се дефинира објектот на финансиско-правниот однос, правото она кон што е насочено некое субјективно право, врз кого или по повод што настанува, се остварува некој правен однос и навремено исполнување на обврските на пасивните субјекти. Преку практични примери од финансиско-правната област студентите ќе можат да ги детектираат правата и обврските кои произлегуваат од воспоставениот финансиско-правен однос.

Во последната (шеста) глава авторите укажуваат на неопходната поврзаност на финансиите со создавањето на институционална структура преку која ќе може да се реализираат и дефакто да се почитуваат финансиските правила. Постоењето на финансискиот систем е неопходен и константен сегмент на секој општествен систем, поради што функционирањето на институциите во однапред поставена законска рамка се неопходни заради стабилност и ефикасност на еден систем. Во овој дел преку практични примери студентите ќе практикуваат создавање на правни акти на финансиските институции.

Преку ваквиот начин на обработка на предметната проблематика, сметаме дека авторите д-р Љупчо Блажевски и м-р Кристина Мишева ја постигнале главната цел за

изработка на овој ракопис, а тоа е студентите да можат на едноставен и приемчив начин да ја разберат суштината на предметот, што е од особена важност за нивното понатамошно специјализирање, дообразување и совладување на суштината на материјата.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на горенаведените констатации, сметаме дека практикумот со наслов „Практикум по Финансово право“ е солидно изработен ракопис, кој изобилува со доста обемна емпириска содржина. Авторите пред себе си имаат зададено јасна задача и цел на коишто успеале мошне успешно да одговорат. Очекуваниот научен и стручен придонес на ракописот се огледа во добивањето на поголемо наставно-образовно, стручно и посовремено значење на оваа специфична проблематика. Несомнено, предметниот труд дава еден сеопфатен приказ на практичните аспекти на финансното право како посебна научна дисциплина. Единствен е впечатокот дека академската, професионалната и стручната подготвеност на авторите овозможила вакво високо ниво на овој труд. Преку изучувањето на содржините на овој ракопис, студентите ќе имаат можност да стекнат соодветни знаења кои понатаму ќе ги применуваат и во останатите предметни дисциплини.

Имајќи го предвид наведеното, со големо задоволство и чест на Наставно-научниот совет на Правниот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип му предлагаме учебното помагало (практикум) со наслов „Практикум по Финансово право“ од авторите д-р Љупчо Блажевски и м-р Кристина Мишева да биде одобрено за публикување и со тоа да стане достапно во форма на дополнителна или алтернативна литература за студентите.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Вон. проф. д-р Марко Андонов, с.р.
Вон. проф. д-р Војо Беловски, с.р.